

15. septembril 2026

Austatud Vabariigi Valitsus

Eesti Muuseumiühing palub 2027. aasta riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia otsustes arvestada kolme muuseumivaldkonna jaoks väga olulise prioriteediga: laste ja noorte kultuurile ligipääsu tagamine, muuseumitöötajate palkade tõstmine ning Eesti kultuuripärandi säilitamiseks vajalike pärandihoidlate rajamine.

Need vajadused ei ole tekkinud üleöö. Muuseumid panustavad haridusse, piirkondlikku arengusse, inimeste heaolusse ja ühise kultuurimälu hoidmisse. Nende ülesannete täitmine eeldab aga piisavat rahastust, kvalifitseeritud töötajaid ja tingimusi, milles pärand säilib ka tulevastele põlvkondadele.

Palume valitsusel arvestada järgmiste ettepanekutega.

1. Suurendada kultuurirahituse toetust 52 euronit õpilase kohta

Igal Eesti kooliõpilasel peab olema võimalus külastada õppeaasta jooksul õppekavaga seotult viie peamise kultuurivaldkonna asutust: teatrit, muuseumi, kunstinäitust, kontserti ja kino. Lapse ligipääs kultuurile ei tohi sõltuda tema elukohast, pere rahalistest võimalustest ega kooli võimest katta transpordi- ja piletikuluseid.

Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb suurendada kultuurirahituse toetust 52 euronit õpilase kohta. Meeme vajalik koguarve oleks 9,5 miljonit eurot aastas, millest 7,1 miljonit eurot oleks mõeldud põhikooliõpilastele ja 2,4 miljonit eurot keskhariduse taseme õppuritele.

Kultuurirahitus on haridus-, regionaal- ja sotsiaalpoliitiline investeering, mis aitab vähendada laste võimaluste ebavõrdsust ning kujundada sidusat ja kultuuriteadlikku ühiskonda.

2. Tagada muuseumitöötajatele kvalifikatsioonile ja vastutusele vastav töötasu

Muuseumitöö on kõrget kvalifikatsiooni nõudev avalik teenus. Muuseumitöötajad vastutavad Eesti kultuuripärandi säilitamise, uurimise, tõlgendamise ja avalikkusele vahendamise eest ning panustavad haridusse, teadusse ja piirkondlikku kultuuriellu.

Kultuuritöötaja riiklik palga alammäär peab säilima ja jõudma vähemalt 90 protsendini Eesti keskmisest palgast. Ühtlasi tuleb tõsta muuseumide palgafondi sellises mahus, et muuseumitöötajate keskmine palk ulatuks vähemalt riigi keskmise palgani. Juhtivas rollis töötajate tasustamisel tuleb arvestada nende lisanduva vastutuse ja kohustustega.

Ilma konkurentsivõimelise töötasuta ei ole võimalik hoida muuseumides vajalikke teadmisi ega tagada valdkonna järelkasvu. Palgaküsimus ei puuduta üksnes töötajate toimetulekut, vaid otseselt muuseumide võimet täita neile pandud avalikke ülesandeid.

3. Võtta Põhja- ja Lõuna-Eesti pärandihoidlad riigi investeeringute kavasse

Eesti muuseumides säilitatakse ligikaudu 7,1 miljonit museaali, millest 4,6 miljonit kuulub riigile. Avalikkusele on eksponeeritud vaid väike osa kogudest ning 96 protsenti museaalidest paikneb hoidlates. Ligikaudu kaks kolmandikku neist asub praegu tingimustes, mis ei taga nende pikaajalist säilimist.

Ruumipuuduse tõttu on mitmed muuseumid pidanud kogude täiendamist piirama või selle peatama. Kui me ei suuda koguda ja säilitada tänapäeva, tekivad Eesti ühises kultuurimälus lüngad, mida ei ole hiljem võimalik täita.

Palume võtta riigi investeeringute kavasse:

- Põhja-Eesti pärandihoidla koos Kanuti konserveerimiskeskusega, kavandatud pindalaga 14 700 m² ja hinnangulise maksumusega 55 miljonit eurot;
- Lõuna-Eesti pärandihoidla, mis hõlmab Eesti Rahva Muuseumi Raadi hoidlate rekonstrueerimist ja juurdeehitust, kavandatud pindalaga 7200 m² ja hinnangulise maksumusega 27,4 miljonit eurot.

Pärandihoidlad ei ole muuseumide mugavusinvesteering, vaid riigi põhivastutuse täitmiseks vajalik taristu. Nende rajamise edasilükkamine suurendab nii kultuuriväärtuste kahjustumise ohtu kui ka tulevasi kulusid.

Mõistame, et riigieelarve koostamine nõuab keerulisi valikuid. Samal ajal ei saa kultuuripärandi säilitamist, lastele kultuurikogemuste võimaldamist ega kvalifitseeritud töötajate hoidmist määramata ajaks edasi lükata. Need on Eesti riigi järjepidevuse ja ühiskonna sidususe seisukohalt pikaajalise mõjuga otsused.

Palume valitsusel käsitleda nimetatud kolme teemat 2027. aasta riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia läbirääkimistel terviklikult ning näha ette nende elluviimiseks vajalikud vahendid.

Lugupidamisega

Merily Marienhagen
Juhatuse esimees
Eesti Muuseumiühing
emy@muuseum.ee